

Výpůjčka

Bílý růžek fotografie vyčuhoval zpod stránek spadeného komiksu. I když z ní byl vidět jen bledý okraj, fotka stále naplňovala celou místnost vlezlým pocitem ohavnosti, kterého by se nešlo zbavit ani hodinami důkladného drhnutí a větrání. Když ji Matyáš poprvé spatřil založenou mezi výjevy superhrdinů bojujících o osud planety, jeho mozku několik vteřin trvalo, než si uvědomil, na co se to vlastně dívá. Hrůzný výjev, navždy zachycený na malém papírovém obdélníčku, mu na první pohled jednoduše splynul s ostatními ilustracemi. Skoro jako by číhal, než se k němu Matyáš stránku po stránce propracuje a věnuje mu pozornost, které se mu od předchozího majitele nejspíš dostalo spoustu. Jakmile ale chlapec na fotce spočinul očima, obdivovat ji bylo to poslední, co by ho napadlo. Stačil jeden pořádný pohled a každá buňka v jeho těle jako by ječela na poplach. Něco takového by rozhodně neměl vlastnit, neměl držet, neměl vůbec mít ve své blízkosti. Celý těžký komiks i s vloženou fotografií proto okamžitě svrhl na zem, instinktivně, bez přemýšlení. Úplně stejně by reagoval, kdyby na krásných ilustracích našel zkřivené chlupaté nožičky rozplácělého pavouka. Prostě věděl, že nic podobného u sebe nechce mít ani o vteřinu déle.

Na komiks se přitom těšil už od minulého týdne, kdy mu ho Vítek během hodiny chemie šeptem vynášel do nebes. Bitvy superlidí s mimozemšťany, monstry nebo roboty pro ně byly vždycky stokrát zajímavější než nekonečné rovnice, které právě učitelka rozepisovala po tabuli. S takovým nadšením v očích ale Matyáš Vítku neviděl mluvit už pořádně dlouho. Naposledy snad když ho táta vzal na půlnoční předpremiéru jednoho z jeho neočekávanějších filmů. Na rozdíl od Matyáše, který lásku k popkultuře pochytil sám, Vítek ji už odmalička sdílel právě s tátou. I to byl jeden z důvodů, proč se mu všechny novinky vždycky dostaly do rukou dříve než Matyášovi. „Ty vole, vyšlo to myslím teprve před dvěma měsíci, tak nechápu, jak to sakra knihovna sehnala. Polovinou těch komiksů, co tam maj na půjčení, by se už regulérně dalo zatápnout. A koupit to v origoš obalu není nic levného. Tohle ale bylo fakt úplně nové,“ líčil mu Vítek precizní stav, v jakém si komiks vyzvedl z místní knihovny. Ta si pevnou zásobu grafických románů a příležitostných kreslených sešitů vedla už dlouho. Jak ale Vítek pravdivě podotkl, dobrá půlka starých komiksů už byla skutečně na odpis a knihovnice by jim prokázala službu, kdyby jim jejich trápení zkrátila.

„Todle je ale jeden z těch příběhů z té nové edice, víš, ne? Jak tam mají tisknout ty trochu krvavější klasiky,“ pokračoval Vítek a Matyáše prakticky nepustil ke slovu. „Každopádně jsem to hnedka vzal a projel jsem za pár dní. Byl to totální nářez.“ Matyáš

jedním okem zkontroloval, jestli mezi chemickou změť na tabuli nepřibýlo cokoli užitečného. Okamžitě ale usoudil, že pro dnešek to může s klidem vzdát. Zavřel sešit a otočil se zpátky k Vítkovi. „A nechceš mi to půjčit? Jak dlouho to můžeš ještě mít?“ Vítek se zakřenil, ale na jeho úsměvu bylo i něco požitkářského. „Já si to ještě furt prohlížím. Je to nakreslený mega dobře. Ale brzy už to budu vracet. Tak si to pak vem z knihovny ty, aspoň ti to měsíc nikdo nebude okupovat. Napíšu ti hnedka, jak to dám zpátky, může bejt?“ „Jo, proč ne,“ odpověděl Matyáš a pod lavicí vytasil z kapsy mobil. Zadal do vyhledávače jméno komiksu a začal hledat, co dalšího by si měl pročíst, než se do kamarádova doporučení pustí. Kyselinu trihydrogenboritou bude holt muset dostudovat někdy jindy.

Ted' seděl Matyáš na posteli, krásně malovaný komiks ležel vedle něj zemi a zpod jeho skrčených stránek čouhala fotka. Ta zatracená fotka. Matyáš věděl, že se jí bude muset okamžitě zbavit. Už jen pomyslení na to, že by ji snad měl uchopit mezi prsty a přenést do koše, se mu ale hluboce hnusilo. Stejně, do koše ji přece dát nemůže. Kdyby ji prostě šoupl mezi ostatní odpadky, vždycky existovalo riziko, že by i při krátké cestě do popelnice vypadla z nějaké trhlinky v pytlí. Nebo by ji ostatní kusy odpadu zatlačily přímo proti igelitu a její obsah by byl všem na očích, ať už je vyhozená nebo ne. Ve skutečnosti ale tyto praktické myšlenky nebyly oním hlavním důvodem, proč Matyáš odpadkový koš okamžitě vyloučil. Ano, fotografii by v něm mohl někdo objevit. Hlavně ale nesnesl pomyslení, že by s ním měla třeba ještě pár dní přetrvávat v pokoji. Jíst, pracovat na škole, nebo dokonce v klidu spát, zatímco by fotka bez hnutí otravovala vzduch pouhý metr od něj... To ani omylem.

Hlavou se mu honily možnosti, jak se toho prokletého kusu papíru zbavit, aniž by po něm zůstala jediná stopa. Jeho panikařící mozek si chvilku pohrával s myšlenkou ji prostě důkladně zmačkat a spláchnout do záchodu, ale tento nápad také brzy zavrhl. Při jeho štěstí by se papírová kulička ještě zasekla v potrubí a postupně se propracovala zpátky na hladinu jako nějaký nechutný parazit. Matyáš se zvedl a povytáhl jeden ze svých stolních šuplíků, který v sobě ukrýval hromadu jeho starých potřeb na výtvarku. Komiksu na zemi a bílému růžku pod ním se přitom snažil pohledem důkladně vyhýbat. Když mu ale rukama prošly už dvoje nůžky, lepidlo, poloprázdná lahvička tuše a krabička s temperami, došlo mu, že žádná z pomůcek mu problém vyřešit nepomůže. Ať už by ke zničení fotografie použil cokoliv, nebude to dost důkladné. Nabízela se mu tedy ještě jedno řešení. A bude lepší, když ho nebude odkládat.

Stál před krbem v prázdném obývacím pokoji a sledoval, jak oranžové plamínky pomalu pohlcují každý centimetr fotky, jeden za druhým. Čekal, dokud celý ten zatracený kus papíru nevezme za své, potom krb otevřel a pomocí kousku dřeva ještě obrázek pro jistotu pootočil, aby důkladně prohořel ze všech stran. Byl to úplně zbytečný krok, fotka se už při otáčení začala nenávratně rozpadat na drobné kousky popela. Matyáš ale nechtěl nic nechat náhodě. Tuhle věc u sebe doma nechtěl. Dřevo přihodil do plamenů a prosklená dvířka krbu pomalu zabouchl. Pak vyšel zpátky do svého pokoje a pohled mu padl na přenádherné stránky komiksu, který teď čekal otevřený na jeho psacím stole. Vítek měl pravdu, za tohle musela knihovna utratit pořádnou část svého rozpočtu. Jednotlivá okénka se superhrdiny v akci přímo vybízela k tomu, aby se k nim Matyáš posadil, ponořil se do nich a nechal kreslené postavičky, aby mu výjev na fotografii prostě vymazaly z hlavy. Vzal rozečtený komiks do rukou, věnoval mu ještě jeden krátký pohled a pak jej rychlým pohybem zabouchl. Věděl, že by to byla marná snaha.

Když o několik nekonečných dní později konečně vycházel po schodech do hlavní knihovny s komiksem v podpaží, snažil se nedělat si plané naděje. Knížka, kterou držel v rukou, vešla do prodeje teprve před několika měsíci. V knihovně tedy mohla ležet v regále maximálně několik týdnů a z toho velkou část strávila doma u Vítka. Přesto se ale potřeboval přesvědčit. Musel se ujistit, jestli se fotka nemohla mezi stránky dostat přičiněním někoho jiného, kohokoliv. Jen ne jeho nejlepšího kamaráda. Zkontrolovat si předchozí výpůjčky nebylo něco, o co by běžný návštěvník knihovny normálně žádal a Matyáš předpokládal, že kdyby to udělal, neobešlo by se to bez všetečných otázek. Nechtěl riskovat, že by se knihovnice začala v celé záležitosti zbytečně vrtat. Hlavně ne předtím, než by si s Vítkem promluvil sám. Nejdřív ale chtěl mít jistotu, že jejich kamarádství nerozbíjí bezdůvodně. A věděl moc dobře, jak si všechno ověřit potají. Něco tak drahého jako komiks totiž knihovna rozhodně nevydává bez pojistek.

Když do knihovny dorazil a se strojeným úsměvem předal komiks zpátky do rukou knihovnice, vytratil se mezi regály. Procházel se podél sekce s beletriemi a těkal očima z jednoho knižního hřbetu na druhý. Stejně dobře ale mohl zírat na holou cihlovou zeď. Jednotlivé tituly mu plynule proplouvaly hlavou, aniž by v ní zanechávaly sebemenší stopu. Veškerou svou pozornost soustředil úplně jinam, čekal a bedlivě poslouchal. Pak zaslechl duté

dřevěné klapnutí, ve které doufal. Knihovnice právě prošla lítačkami s malou hromádkou knih v náručí, aby všechny příběhy vrátila zpátky na jejich přidělená místa. Matyáš, který zrovna fingoval zájem o nejnovější bichli Stephena Kinga, knihovnici následoval vedlejší uličkou a zastavil se jen pár kroků od sekce s komiksy. Když uslyšel vzdalující se kroky, pomalu vylezl zpoza rohu a očima okamžitě vyhledal obálku, která mu způsobila tolik trápení. Pomalu knihu vytáhl, opřel si ji o předloktí a otevřel desky.

Listovat nemusel. Seznam všech, kdo si kdy nejdražší tituly zapůjčili, vkládaly knihovnice po vrácení knížky vždy hned na první stránku. Stačil jeden zběžný pohled na předtištěnou tabulku s místy pro jména, ve které byly vyplněny pouze dva řádky. Na tom spodním se vyjímal jeho vlastní úhledný podpis, na horním pak poznával Vítkovo mnohem kostrbatější písmo, které při písemkách už tolikrát luštil přes jeho rameno. Kromě nich dvou na výpůjční listině žádné další jméno nebylo.

Ještě štěstí, že budova knihovny stála jen několik minut cesty od školy. Kdyby se měl Matyáš se svými myšlenkami vláčet o něco déle, nejspíš by se otočil na podpatku, naskočil na nejbližší autobus a nechal se odvézt domů. Na nějakou absenci by přitom ani nepomyslel. Jak se teď má sakra podívat Vítkovi do očí, natož vedle něj každý den sedět a povídat si s ním? Znali se už několik let a Matyáš si nevzpomínal, že by si s někým jiným takhle přirozeně rozuměl, a zároveň s ním sdílel tolik zájmů. V menších městech se přeci jen nenajde tolik lidí, kteří i na střední stále bezmezně milují čtení komiksů a namísto, aby se svůj zájem snažili zamést pod koberec, ještě chodí se svými oblíbenými superhrdiny na tričku. Vítek ale přesně mezi takové lidi patřil. Bylo snad vůbec možné, že by kamarádova přátelská povaha a usměvavý obličej byly celou dobu jen maskou? Falešnou tváří, za kterou Matyáš nikdy doopravdy nenahlédl a která měla ve skutečnosti tolik, co skrývat?

Aniž by si pořádně uvědomil, jak se tam vlastně dostal, procházel Matyáš jako na autopilota školní chodbou směrem na hodinu fyziky. Zatímco se utápěl v obavách a jeho mozek vymýšlel horší a horší možnosti, jak by mohl jeho rozhovor s Vítkem dopadnout, se podvědomě dobelhal až ke dveřím do učebny. Vítek už tam byl. Seděl na jejich běžném místě vzadu u okna, mobil v rukou a zrovna na něco odepisoval tátovi. Lavici si společně vyhlédli hned první týden minulého roku a Matyášův instinkt na ideální místo pro opisování nezachyboval. Zrovna dnes měli psát docela důležitou písemku, ta byla ale tím posledním, na co měl teď v hlavě místo.

Důrazný hlas v hlavě mu připomínal, že může prostě mlčet a na celou věc už nikdy nepomyslet. Stačilo držet jazyk za zuby. Z fotky zbýval jen šedý popílek na dně krbu a pokud se v tom nebude dál babrat, ničím víc už ani být nemusí. Jen prachem, který časem odvane a nikdo na něj už nepomyslí. Matyáš ale znal sám sebe až příliš dobře. Věděl, že když teď ucukne, otrávený stín fotky bude už navždy viset nad každou konverzací, kterou kdy s Vítkem povede, nad každou blbostí, kterou by společně podnikli. O kamaráda přijde tak jako tak. Ovlivnit mohl jen to, jak to celé proběhne.

„Čus. Šprtal ses to aspoň trochu, nebo jsme oba stejně v prdeli?“ zakřenil se na něj Vítek, když si vedle něj usedal. „Haló, vnímáš mě? Učil ses to? Jako mně je to jedno, líp jak na čtveru to stejně nedopadne. Ale aspoň něco bych od tebe opsat mohl. Heej!“ Vítek Matyášovi zamával rukou před obličejem a dvakrát luskl. Ten ale ani nemrkl, jen dál strnule seděl, prázdný pohled upřený někam na lavici mezi nimi.

„Chtěl jsem se tě na něco zeptat,“ vypadlo nakonec z Matyáše tichým, nevýrazným hlasem. Nasucho polkl a poprvé se kamarádovi podíval zpříma do očí. Snažil se v nich najít nějaký náznak, nějaký střípek té osoby, která se ve Vítkovi musela celé ty roky skrývat. Osoby, která si nejen sehnala tu zatracenou fotku, ale dokonce si ji i fyzicky vytiskla, držela ji v ruce a dělala s ní věci, nad nimiž Matyáš raději nechtěl ani přemýšlet. „No dyť se ptej. Jen tě upozorňuju, že jestli je to něco o těch rovnicích na dnešek, tak ti povím úplný prd,“ vrátil ho Vítek zpátky do reality, stále s úsměvem na rtech. Matyáš se nadechl a zaťal pod lavicí ruce v pěst, až cítil, jak se mu nehty bolestivě zaryly do zpocených dlaní.

„Víš... víš, jak jsme se bavili o tom komiksu, co jsem si po tobě půjčoval z knihovny?“ vysoukal ze sebe. „No? Co je s ním? Neříkej, žeš už to celý proletěl? Jako jo, bylo to super, ale zas tak rychle bys to fakt nepřečetl, dyť seš pomalu napůl negramotnej,“ odpověděl Vítek a uchechtl se. „Ne, to ne,“ pokračoval Matyáš. „Já jen... chci se zeptat... No, víš, nenechal jsi v té knížce něco?“ Nemohl se přinutit tu hrůzu popisovat. To v sobě jednoduše neměl. „A co jako?“ zeptal se Vítek a jeho úsměv pomalu ustupoval výrazu opatrné nejistoty. „Neříkej, že jsem do toho omylem zabouchl nějaký prachy? Tak velkej blbec přece nejsem, nebo jo?“ Matyášovi nervy už ten nátlak nevydržely. „Ne, prachy ne!“ vyštěkl. „Myslím něco jako... záložku. Takovou... hodně divnou záložku. Fotku.“

Dobrých třicet sekund na sebe oba zírali. Matyáš už se přemohl dostatečně a nehodlal pokračovat, dokud se kamarád nevymáčkne. Dokopat se k tomu něco říct pro něj bylo už tak dost nepříjemné a koneckonců měl tuhle zpropadenou situaci stejně na svědomí Vítek. To

nejmenší, co teď mohl udělat, je sebrat v sobě trochu odvahy, přestat ze sebe dělat nic netušící nevinátka a postavit se celé záležitosti čelem. „Netuším, co tím myslíš, kámo,“ prolomil Vítek konečně ticho a zíral na Matyáše s výrazem, v němž se mísily rozpaky se špetkou pobavení. „Možná mi tam zapadlo něco ze školy, když jsem ten komiks odnášel v aktovce. Nebo že by tam zajela moje fotka z kartičky na bus? Jako chápu, že tam vypadám jak idiot, ale zas tak hrozný to přece není, ne?“ dodal Vítek a zašklebil se.

„Ne, tvoje fotka to fakt nebyla,“ procedil Matyáš mezi zuby a propaloval kamaráda naštvaným pohledem, před kterým Vítek musel po chvíli uhnout. Matyášův strach a nervozita se v něm během rozhovoru pomalu přetavily v hněv, a ten se teď pomalu, ale jistě dral na povrch. Už se nadechoval a chystal se vmést Vítkovi do ksichtu celou pravdu, kterou ten srab tak jako tak zná. Ještě, než ale stihl otevřít pusu, Vítek dodal: „Jako předtím, než jsem to vracel zpátky do knihovny, měl ten komiks půjčený i tat'ka. Neměl čas si ho přečíst, ale chtěl si ho prý aspoň prolistovat, než ho zas vrátím. Dneska večer bere mě a mamku na večeři, prej maj nějaký výročí. Tak se ho kdyžtak můžu zeptat. Nebo pak zítra, ať jim neruším romantiku. Jedem spolu na bazén.“ Matyáš se od kamaráda odvrátil a chvíli tupě civěl před sebe na tabuli. Vítek ho pozoroval se zdviženým obočím, ale Matyáš se k odpovědi evidentně neměl. „Tak co, mám se zkusit zeptat? Je to nějaký důležitý nebo něco?“ zkusil trapnou chvíli po pár vteřinách prolomit. „Vlastně ne. Asi ne,“ odpověděl Matyáš. Otočil se zpátky kamaráda a zíral na něj pohledem, který Vítek navzdory své snaze nedovedl přečíst. „Prostě to nech plavat...“